

Draven - pånyttfödd fågelsjö

Draven är känd för sitt rika fågelliv. Sjön är en viktig rast- och häckningsplats för en lång rad våtmarksfåglar. På 1990-talet restaurerades området. Från att då ha varit nästan helt igenvuxen har sjön nu återfått sin karaktär av slättsjö i ett gammalt kulturlandskap.

Skrattmåsar (*Larus ridibundus*)

I mitten på 1900-talet fanns flera hundra skrattmåsar vid sjön. Just innan sjön restaurerades fanns endast ett fåtal kvar. Nu börjar skrattmåsar återvända till Draven. En skrattmåskoloni är viktig för en fågelsjö. Den erbjuder skydd för andra fåglar. När skrattmåsar upptäcker en fara, som exempelvis en räv eller en mink, skräpar de högt. Foto: Kenneth Johansson.

Draven blir till

När inlandsisen smälte för drygt 11 000 år sedan täcktes stora delar av västra Småland av en enorm issjö – Fornbolmen. Draven var på den tiden en vik av Fornbolmen. När landet började resa sig efter att ha varit nedtyngt av isen, torrlades delar av Fornbolmen och Draven blev en grund slättsjö.

Männsikan runt sjön

För 10 000 år sedan började människor bosätta sig i området. Runt Draven finns ett tiotal stenåldersboplatser. Under yngre järnålder (400-1050 efter Kristus) ingick bygden kring Draven i Finnvedens Folkland och det finns många spår i landskapet från den tiden.

De stora sjösänkningarna

På 1800-talet ökade befolkningen i Sverige kraftigt. För att kunna försörja alla behövdes mer jord och man började sänka sjöarna för att få fram mer odlingsbar mark. Draven har sänkts tre gånger. Den senaste gången i början av 1900-talet.

Sjön växer igen

Under 1900-talet minskade antalet betande djur på Dravens strandängar. Det i kombination med sjösänkningarna ledde till att Draven snabbt började växa igen. Snart fanns nästan inga öppna vattenytor kvar. Miljön försämrades för de fåglar som häckade runt sjön. Några arter som förut var vanliga försvann helt och andra minskade betydligt.

Restaureringen

Redan i slutet av 1960-talet började man diskutera en restaurering av Draven som fågelsjö. Efter omfattande undersökningar inleddes 1993 en restaurering. En vall byggdes så att sjön dämades upp och sjöns vattenstånd höjdes med drygt en halv meter. Vegetationen i och kring sjön röjdes. Dravens öppna vattenytor ökade igen och många av de fåglar som varit försvunna kunde återvända. 1994 kunde den nyrestaurerade fågelsjön återinvigas. Men för att Draven ska fortsätta att vara en bra häckningsplats måste vattenytorna hållas öppna och ängarna kring sjön skötas genom bete eller slätter.

Foto: Ingela Tärnåsen.

Fakta naturreservatet Draven

Beslutsår:	1993
Storlek:	440 hektar
Ägare:	Privat
Kommun:	Värnamo, Gislaved
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Jakt

För besökaren kan det vara bra att veta att jakt på fågel och annat vilt är tillåten för markägare inom hela reservatet enligt jakttabellen. Jakten regleras av Dravens viltvårdsområde

Brun kärnhök (*Circus aeruginosus*)

Denna glidflygare är lätt att känna igen när den patrullerar över vasskanten i jakt på vattensork. Brun kärnhök är en rovfågel som blivit ganska vanlig runt Draven. Den minskade först efter sjöns restaurering, men har på senare år återhämtat sig i antal. Foto: Lars Petersson.

Fisktärna (*Sterna hirundo*)

Fisktärnan är här på en ganska kort visit. Den flyttar hit från Afrika i maj och flyttar tillbaka redan i augusti. Du kan se den störtdyka efter fisk i vattnet. Det händer att man blir ordentligt nedsmutsad av tärnornas avföring, som de träffsäkert bombar mot den som går för nära boet. Foto: Lars Petersson.

0 170 340 510 680 850 Meter

Sileshår (*Drosera*)

Sileshår är en liten köttätande växt. På bladen sitter körtelhår som utsöndrar ett segt, genomskinligt slem. När en insekt fastnar i slemmet rullar bladet ihop sig kring bytet. Vätskan från körtelhåren innehåller enzymer som löser upp insektens kropp och på så sätt kan växten ta upp näringsämnen och proteiner från bytet. Foto: Johan Rova.

Vattenklöver (*Menyanthes trifoliata*)

Vattenklöver är vanlig i hela landet i kärr, myrar och längs stränder. Vattenklöver blommar i maj-juni. Den är lätt att känna igen på sina klöverlika blad och vit-rosa blomklasar. Bladen såldes förr i tiden på apoteket som botemedel mot skörbjugg, mask och frossa. Foto: Johan Rova.

Grågås (*Anser anser*)

Grågåsen runt Draven har ökat explosionsartat de senaste åren. Foto: Kenneth Johansson.

Fåglar

Här finns årtio, småfläckig sumphöna, sothöna, vattenrall, skrattmåsar, fisktärna, rördrom, bläsand, storspov, brun kärnhök, sångsvan, trana och grågås. Många änder, gäss och vadare häckar och rastar också i och kring sjön, exempelvis kricka, rödbena, brushane, bläsgås, enkelbeckasin, skedand och sädgås. Pilgrimfalk har setts vid sjön och flera andra rovfåglar söker sin föda här. På vintern kan du få se havsörn.

Fiskar

Draven är en grund sjö, som djupast är sjön ett par meter. Här finns rikligt med fisk, till exempel gädda, sutare och lake.

Växtlighet

På strandängarna kring Draven kan du bland annat hitta blodrot, ängsbräsma och gäsört. Närmast sjökanten växer kärrespira, granbräken, sjöranunkel och olika arter av sileshår.

Rikkärr

Några delar av stranderna är rikkärr. Ett rikkärr är ett kärr som är påverkat av mineralrikt vatten och får därför en grönskande växtlighet. Här kan du hitta vattenklöver och orkidén ängsnycklar.

Makaonfjäril (*Papilio machaon*)

Makaonfjärilen är en ståtlig fjäril som tillhör släktet riddarfjärilar. Den har ett vingspann på ungefär 8 cm. Makaonfjärilen trivs i våtmarker som Draven eftersom deras larver äter av de växter som finns här. Bästa chans att få se makaonfjärilen är i maj och juni. Foto: Kenneth Johansson.

TECKENFÖRKLARING

- Naturreservat
 - Gammal gräns för Naturreservatet, ej aktuell
 - Vandringssled
 - Alternativ vandringssled under häckningsperioden 15/3 - 15/8
 - Vandringssled som ej bör användas under häckningsperioden 15/3 - 15/8
 - Informationskylt
 - Parkering
 - Fågeltorn
 - Utsiktsplats
 - Rastplats
 - Toalett
 - Gömsle
 - Raststuga
 - Vindskydd
 - Grillplats
 - Väg
 - Sämrre bilväg
 - Höjdkurva, 5 m intervall
- © Godkänd från sekretesspunkt för spridning. Lantmäteriet 2010-12-20. Karta producerad av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Välkommen ut i reservatet

Det går att uppleva fågellivet i Draven från flera olika utsiktsplatser, fågeltorn och gömslen. Runt sjön finns olika naturtyper. Vilka fåglar du får se beror lite på var du befinner dig. Du kan ta dig runt i reservatet till fots på markerade stigar, men det är också möjligt att åka bil mellan olika utsiktsplatser. På flera platser finns eldstäder, informationstavlor, vindskydd och toaletter (se kartan).

Gömsle

Härifrån kan du spana på fågellivet vid Draven utan att störa. Foto: Erik Larsson.

Var rädd om Draven

Allemansrätten gäller inte fullt ut i naturreservatet. Rör dig med försiktighet i reservatet för att inte skada naturen eller störa djurlivet. Tänk på att hålla hunden kopplad och håll rent, lämna inget skräp efter dig. Flera av de arter som häckar vid Draven är skygga fåglar som behöver lugn och ro. Ta därför hänsyn och vistas bara på markerade stigar och utsiktsplatser. Men undvik stigen längs sjökanten mellan Hunnahall utsiktsplats och Fridsnäs fågelstorn under fåglarnas häckningsperiod. Fullständiga föreskrifter för besökare finns på informationsskyltarna.

Draven – ein wiedergeborener Vogelsee

Der See Draven ist für sein reiches Vogelleben bekannt. Einst war er beinahe vollständig verlandet. Im Jahre 1990 wurde das Gebiet renaturiert und hat nun seinen Charakter als flacher Vogelsee in einer alten Kulturlandschaft zurück bekommen.

Geschichte

Vor ungefähr 11.000 Jahren zog sich das Eis der letzten Kaltzeit zurück und große Teile des westlichen Smålands wurden von einem enormen Schmelzwassersee, dem Fornbolmen, bedeckt. Als das Land von der schweren niederdrückenden Eislast befreit wurde und sich langsam wieder in seine ursprüngliche Lage empor hob, wurden Teile des Fornbolmen allmählich trockengelegt. Der flache See Draven in einer fast ebenen Kulturlandschaft, entstand. Vor 10.000 Jahren wanderten Menschen in das Gebiet ein und wurden sesshaft. In der Umgebung des Draven liegen um die 10 Überreste von Wohnstätten aus der Steinzeit.

Absenkung der Seen

Im 19. Jahrhundert wuchs die Bevölkerung Schwedens kräftig. Um alle Menschen versorgen zu können benötigte man mehr Ackerland. Man senkte die Wasserstände der Seen ab und erhielt mehr Anbaufläche. Der See Draven wurde 3 Mal abgesenkt. Das letzte Mal geschah dies zu Beginn des 20. Jahrhunderts.

Der See verlandet

Während des 20. Jahrhunderts verringerte sich die Zahl weidender Tiere auf den Strandwiesen des Draven. Dies in Kombination mit den Wasserstandssenkungen führte zu einem raschen Verlanden des Draven. Bald waren kaum noch offene Wasserflächen vorhanden. Der Lebensraum für die Brutvögel am und auf dem See verschlechterte sich. Einige einst gewöhnliche Arten verschwanden vollständig und andere wurden immer seltener.

Renaturierung

1993 wurde eine Renaturierungsmaßnahme eingeleitet. Ein Wall wurde aufgeschüttet, und damit der Wasserstand des Draven um ungefähr einen halben Meter erhöht. Die Vegetation im und um den See wurde entfernt. Die offenen Wasserflächen des Draven wurden wieder geschaffen und viele der verschwundenen Vogelarten kehrten zurück. Aber damit der Draven weiterhin ein geeignetes Brutgebiet darstellt, müssen die Wasserflächen offen gehalten und die Wiesen um den See, durch Beweidung oder Mahd, gepflegt werden.

Vögel

Hier kommen Arten wie das Tüpfelsumpfhuhn, Blässhuhn, Wasser-ralle, Lachmöwe, Fluss-Seeschwalbe, Rohrdommel, Pfeifente, Großer Brachvogel, Rohrweihe, Singschwan, Kranich und Graugans vor. Viele Enten, Gänse und Watvögel brüten und rasten außerdem im und um den See- beispielsweise Krickente, Rotschenkel, Kampfläufer, Blessgans, Bekassine, Löffelente und Saatgans. Wanderfalke und einige andere Greifvögel wurden schon in Seenähe gesichtet und sind in der Umgebung auf Nahrungssuche. Im Winter kann man sogar Seeadler beobachten.

Tiere

Der See Draven ist ein flacher See. Er beherbergt reichlich Fisch, zum Beispiel Hechte, Schleie und Quappen. Hier fühlen sich Frösche und Ringelnattern wohl. In der näheren Umgebung des Sees fliegen verschiedene Libellen und Schmetterlinge, wie der Schwalbenschwanz.

Pflanzen

Auf den Strandwiesen um den See wächst unter anderem Sumpfbloodaue, Wiesen-Schaumkraut und Gänsefingerkraut. In Ufernähe wächst Sumpfläusekraut, Kammfarn, Zungen-Hahnenfuss und verschiedene Arten des Fleischfressenden Sonnentaus. An einigen Uferbereichen wächst das Fleischfarbene Knabenkraut und Fieberklee.

Herzlich Willkommen im Schutzgebiet

Das Vogelleben am See Draven kann von verschiedenen Aussichtspunkten beobachtet werden. An mehreren Stellen haben Sie die Möglichkeit Feuer zu machen. Es gibt Informationstafeln und es stehen Windschutzhütten sowie Trockentoiletten zur Benutzung zur Verfügung.

Geh achtsam um mit Draven

Einige der Vogelarten die am Draven brüten sind sehr scheu. Sie benötigen Stille und Ungestörtheit. Nehmen Sie deshalb bitte Rücksicht und verlassen Sie die markierten Wanderpfade nicht und benutzen Sie nur die ausgewiesenen Aussichtstürme. Die vollständigen Verhaltensregeln können Sie auf dem Informationsschild lesen.

Wegbeschreibung

Das Naturschutzgebiet Draven liegt 20 km westlich von Värnamo und 2 km südöstlich von Reftele. Aus westlicher Richtung kommend fahren Sie auf der Strasse 153 und dann 2 km südöstlich des Ortes Reftele. Aus östlicher Richtung kommend fahren Sie auf der Strasse 27/ 153 von Värnamo nach Bredaryd.

Vorschriften für Jedermann

Das Jedermannsrecht ist innerhalb von Naturschutzgebieten nur eingeschränkt gültig. Im Naturschutzgebiet Draven ist es der Allgemeinheit nicht gestattet:

- den Boden und Pflanzen zu beschädigen
- motorbetriebene Fahrzeuge zu benutzen, parken Sie daher auf den ausgewiesenen Parkplätzen
- sich Vogelnestern zu nähern
- freilaufende Hunde mit sich zu führen
- auf Bäume zu klettern, auf oder in denen Vögel brüten
- zu zelten oder zu reiten.

Lake Draven - a reborn bird lake

Lake Draven is famous for its rich bird life. The lake has been almost totally overgrown. In the 1990s it was restored and has now regained its character of a shallow lake in a landscape which has been cultivated for generations.

History

As the glacier melted about 11 000 years ago, a huge ice lake, - "Lake Fornbolmen", covered the area. As the land rose after the weight of the glacier, parts of Lake Fornbolmen dried up and Lake Draven became a shallow lake in this flat area. About 10 000 years ago people settled here. Around the lake one finds remains of at least 10 Stone Age settlements. There are also many signs left in the landscape from the late Iron Ages 400 – 1050 A.D.

Sjösänkningar

På 1800-talet ökade befolkningen i Sverige kraftigt. För att kunna försörja alla behövdes mer jord och man började sänka sjöarna för att få fram mer odlingsbar mark. Draven har sänkts tre gånger. Den senaste gången i början av 1900-talet.

Lowering of lakes

In the 1800s the Swedish population grew immensely. To support this growing population more land was needed and lakes were lowered and drained of water to access more farmland. Lake Draven was lowered three times, the last time being in the beginning of the 1900s.

The lake overgrows

During the 1900s the number of grazing cattle on the pastures around Lake Draven decreased. This, in combination with low water levels, led to a rapid overgrowth of the lake, and soon there was almost no open water left. The environment for the breeding birds in the area deteriorated. Bird species that had been common disappeared and others decreased considerably in numbers.

Restoration

In 1993, the work to restore Lake Draven started. A bank was built and the water level raised about half a metre. The vegetation in and around the lake was cut down. The open waters of the lake enlarged and many of the bird species that once left could return. To keep Lake Draven as a valuable breeding place for birds the water areas must be kept open and the vegetation on the meadows around the lake kept down by grazing or cutting.

Bird life

Here you find Garganey, Spotted Crake, Coot, Water Rail, Black-headed Gull, Common Tern, Bittern, Wigeon, Curlew, Marsh Harrier, Whooper Swan, Common Crane and Greylag Goose. Many ducks, geese and waders also breed and rest in and around the lake, for example Teal, Redshank, Ruff, White-fronted Goose, Snipe, Shoveler and Bean Goose. The Peregrine has been spotted and several other predatory birds hunt here. During winter you might even spot the White-tailed Eagle.

Animal life

Lake Draven is a shallow lake and has a good fish population for example Pike, Tench and Burbot. Frogs and grass snakes also thrive here. Over land you may spot dragon flies and butterflies like Swallowtail.

Vegetation

In the wet meadows near Lake Draven you can find Tormentil, Cuckoo-flower and Silverweed. Near the waters edges grow Marsh Lousewort, Crested Buckler-fern, Greater Spearwort and different species of the carnivore plant Drosera. On some of the shores you can find Early Marsh-orchid and Bogbean.

Welcome into the Nature Reserve

You can experience the bird life in Lake Draven from several locations, view points, bird watching towers or hiding places. There are also fire places, information boards, windbreakers and toilets.

Take care of Lake Draven

Several species that breed here are shy birds that need peace and quiet. Please respect this and use only designated tracks and view points. Complete rules and regulations can be found on the information boards.

How to get there

Lake Draven is situated 20 km west of Värnamo and 2 km south east of Reftele. From road 153, turn south at Hamra, between Reftele and Bredaryd.

Regulations to the Public

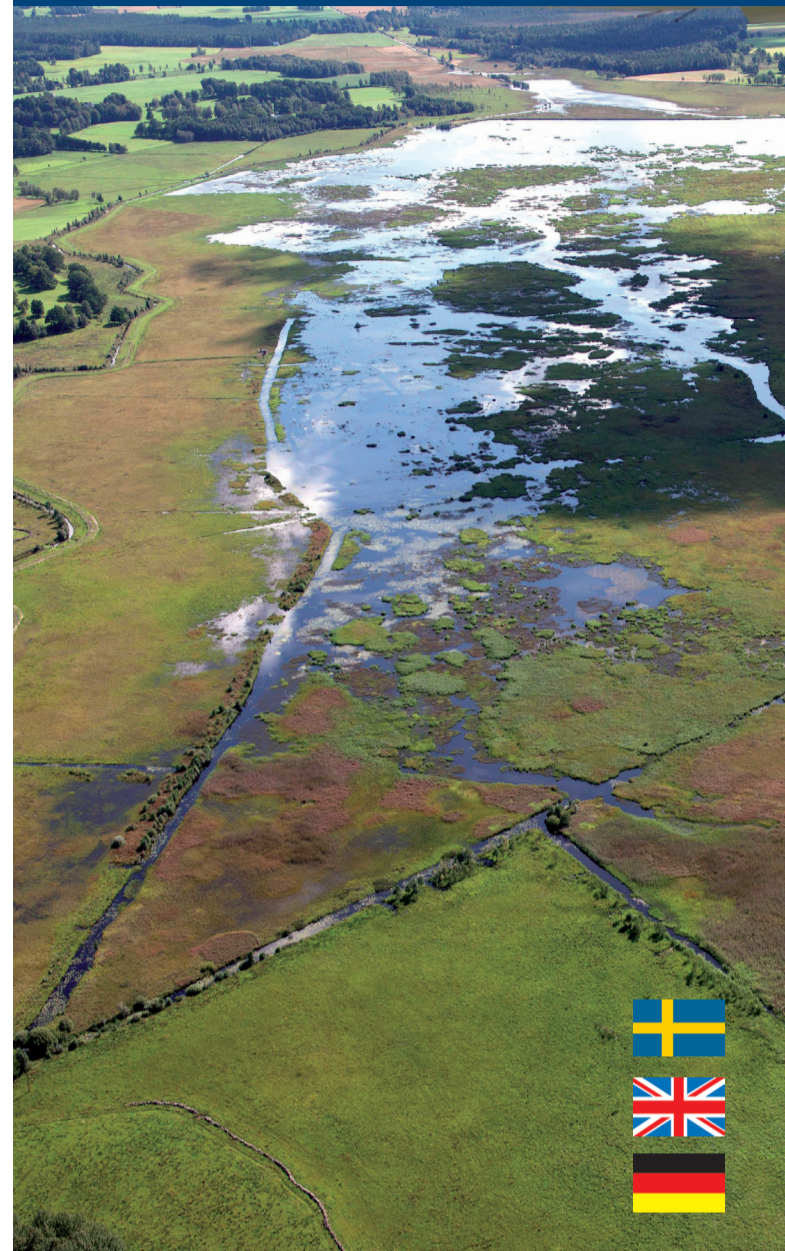
The Right of Public Access, "Allemansrätten" do not apply fully in the Nature reserve. In the Nature reserve Lake Draven it is prohibited to

- Damage land or vegetation
- Use motor driven vehicles, park only in designated areas.
- Disturb or go near bird nest
- Climb nesting trees
- Camp or ride a horse
- Dogs must always be on leash.

NATURRESERVAT I JÖNKÖPINGS LÄN

Draven

Syftet med naturreservatet Draven

Syftet med Dravens naturreservat är att bevara den restaurerade sjön med ett rikt fågelliv, i första hand våtmarksarter och med betydande botaniska värden i ett gammalt kulturlandskap.

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av de allra mest värdefulla naturområdena i Europeiska Unionen. Nätverket har som syfte att på internationell nivå hjälpa hotade arter och miljöer att överleva. Dravens naturreservat ingår i nätverket.

Sångsvan (*Cygnus cygnus*)

Sångsvanen är en av de mest kända arterna runt Draven. Den har varit trogen Draven i ur och skur sedan 1950-talet. De samlas här varje vår och spelar. Foto: Kenneth Johansson.

Vägbeskrivning

Naturreservatet Draven ligger 20 kilometer väster om Värnamo och två kilometer sydost om Reftele. Från väster kör väg 153 och sväng sydost i Reftele samhälle. Från öster kör från Värnamo mot Bredaryd väg 27/153 och sväng av mot Hamra.

Ytterligare information

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Telefon 036-39 50 00
www.lansstyrelsen.se/jonkoping
Produktion: Länsstyrelsen i Jönköpings län, 2011.
Omslagsfoto: Leif Gustavson.

Dravenboken

Missa inte boken om Draven. Läs om sjöns många skiftande öden genom tiderna och hur man lyckats rädda en unik fågelsjö från att försvinna. Boken är rikt illustrerad med vackra bilder. Beställ ditt exemplar från Länsstyrelsen i Jönköpings län Den finns också på naturum i Store Mosse nationalpark.